SOMOGY MEGYE

Somogy megye Magyarország dél-nyugati részén helyezkedik el, északon a Balaton, délen pedig a Dráva folyó mentén Horvátország határolja. Az országnyi méretű – gyakran Somogyországnak is nevezett – megye a maga 6036 négyzetkilométerével Magyarország legnagyobb megyéje, ötödik fő. lakosainak száma 322 ezer Aprófalvas településszerkezete miatt az ország egyik legritkábban lakott megyéje, a népsűrűségi mutatója 53 lakos négyzetkilométerenként. A megyében 245 település található, közülük 16 városi ranggal rendelkezik. A megye adminisztratív, politikai, gazdasági, kulturális és oktatási központja a 70 ezer lakosú megyeszékhely, Kaposvár Megyei Jogú Város.

Tekintélyes történelmi históriák

A történelem során mindig fontos katonai és gazdasági szerepet játszott ez a magyarok által 1100 éve lakott terület. A magyarság korai történetének fontos mozzanata zajlik e tájon, amikor a kereszténység felvétele ellen hadakozó pogányok vezére, Koppány megsemmisítő vereséget szenved a csatákban. Korabeli szálláshelye, Somogyvár lett az első megyeközpont, ahol Szent László királyunk 1091-ben apátságot alapított. Az idők forgatagában lerombolt bencés apátság feltárt maradványa értékes történelmi emlékhelyünk. A tatárok elől menekülő IV. Béla király és kísérete 1241-ben egy időre a királynői birtokként számon tartott Segesden talál otthonra. Kiemelkedő dátum Somogy történetében 1498, amikor II. Ulászló - az ország vármegyéi közül elsőként - Somogy vármegyének címert és pecséthasználati jogot adományoz.

A közel másfél évszázadig tartó török hódoltság alatt a megye nagy része elnéptelenedett, középkori építészeti értékeinek zöme - köztük a török ellen harcoló végvári vitézek több tucat erődítménye - elpusztult. A Rákóczi- szabadságharc, az 1948-49-es forradalom és szabadságharc hadjáratai során tovább pusztult a vármegye, amelynek az elnyomás és zsarnokság elleni harcra mindig kész lakói a XIX. század végéig főképp mezőgazdaságból éltek.

Somogy életében az iparosodás feltételeit megteremtő vasút megjelenése hozott döntő változást a XIX. század utolsó negyedében. Ezt követően dinamikus fejlődésnek indul a megye gazdasága és kulturális élete.
Királyok és földművelő parasztok, feudális főurak és lázadó betyárok cselekedeteinek nyomát kutatva vezetik végig a látogatót a múlt emlékei a somogyi tájon, miközben a ma embere büszkén kínálja a vendéget mindazzal, ami e földön megterem.

A természet bőkezűsége

Magyarország tájakban és természeti szépségekben egyik legváltozatosabb vidéke Somogy megye. A kellemes éghajlat, a simogató napsütés és tiszta levegő, a változatos völgyek szabdalta szelíd lankák, a tágas síkságok, az erdőrengetegek világa, a termálvizek tára és a Balaton mind e tájék legértékesebb természeti kincse.

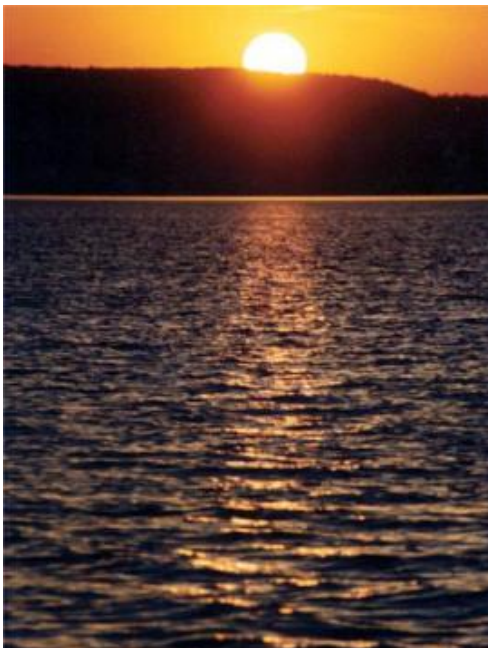

A **Balaton** átlagosan 3-4 méter mélységű tó vízfelülete közel 600 négyzetkilométer. A Balatonszentgyörgytől Siófokig terjedő, mintegy 70 km hosszú, lankás lejtésű somogyi partszakasz fokozatosan mélyül. A tó évszázadokon át csupán része volt a somogyi tájnak, s legfeljebb arról volt híres, hogy sok hal „termett“ vízében, s tüzes borok a környező szőlőkben. A XIX. század kezdte el megtervezni és kiépíteni az üdülőhelyeket, s a XX. század idegenforgalma tette levegős, napfényes strandokká, építette be nyaralókkal, üdülőtelepekkel és szállodákkal a korábban nádas, kopár partokat a tó egész hosszában.
A tóparti környezet a déli-part viszonylag sekély, kellemes hőmérsékletű vizével ma is kiváló feltételeket teremt a kisgyermekes családok üdüléséhez. A kellemesen simogató nyári napfény és a tó jellegzetesen zöldeskék vize minden korosztály számára pihentető, ugyanakkor akár aktív, mozgalmas egyedülálló üdülést is ígér a lovaglást, horgászást, kerékpározást és vízisportokat kedvelők körében. A fedett és nyitott fürdők a wellness és az élményfürdők iránt érdeklődőknek is kínálnak kikapcsolódási lehetőséget, felüdülést. Borús, esős nyári idő esetén pedig a vallási és kulturális értékekkel rendelkező balatoni települések csábítanak útnak indulni és programot biztosítani.

A megyét borító erdőterület (közel 600.000 hektárnyi) kedvező élőhelyi adottságokat nyújtó, összefüggő erdőségeiben kiváló minőségű gímszarvas állomány él, de a somogyi dámszarvas, őz vagy vaddisznó trófeája is büszkesége lehet a hazai vagy külföldi vadásznak. Erdőségekhez kapcsolódó híres vadászterületek a megyében: Lábod és környéke, Belső – Somogy erdei, Somogyszob – Kaszó, a Tab – Gamás – Koppányvölgye környéki vonulat dombjai Külső – Somogyban, Marcali környéke, továbbá a Zselic valamint a Nagyberek.

A gyalogos és kerékpáros turisták kedvelt kirándulóhelye a számos védett növényritkaságot is rejtő, állatfajokban gazdag, dús lombozatú erdőkkel borított, tavasztól késő őszig üde zöld színben pompázó **Zselic**. De nemcsak nappal, hanem éjszaka is keresett kirándulóhely, mivel egyedülálló módon nyújt képet a csillagos égboltról, hiszen itt található az ország egyik legkevésbé fényszennyezett területe, amely Európában elsőként büszkélkedhet a Nemzetközi Csillagoségbolt-park címmel. A túrázókon kívül a lovaglás kedvelői, a horgászok, a vadászok és a falusi élet, hagyományok iránt érdeklődők is megtalálják a számításukat ezen a területen. A kaposvári és környékbeli lakosok kedvenc kirándulóhelyei a hetvenes nyolcvanas években kialakított Gyertyánosi-, Tókaji-, Töröcskei-parkerdők és a Desedai tó és környéke. A Deseda hazánk leghosszabb (8 km-es) mesterséges tava. A tavat és környékét, a több mint ezer hektáros területet 1994-ben védetté nyilvánították. Számos védett állatnak, vonuló vízimadárnak kedvelt élőhelye, de közkedvelt pihenő és aktív mozgásra ösztönző hely: kirándulás, kerékpározás, fürdőzés, csónakázás, horgászás örömére gyakran keresik fel, csakúgy, mint a tó környékén kialakított hétvégi házakat kertészkedés vagy közös sütés-főzés apropójából.

A **Kis-Balaton** nádrengetegében számtalan ritka madárfaj fészkel, a feneketlen mocsárvilág víztükrén tündérrózsák, nőszirmok virítanak. A berek nádjai közt található földrészünk egyik legnagyobb kormorántelepe.

Az ország legérintetlenebb folyója, a Dráva, a déli megyehatárt képezi. Csodálatos vegetáció fogadja a kísérővel érkezőket az Európában ritkaságszámba menő, alig szabályozott élővízfolyás, a Duna-Dráva Nemzeti Park részét képező Dráva völgyében. A Duna-Dráva Nemzeti Park a Dráva-medencét, a megye területén elszórtan két tájvédelmi körzetet (Zselic, Boronka-mellék), és további 8 természetvédelmi területet felügyel. E területek, valamint a további számos helyi védettségű természeti érték megközelítését turistaútvonalak és kerékpár-útvonalak segítik. A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet vizeiben és a Baláta-tó jégkorszakból fennmaradt ősláposaiban védett hüllők, kétéltűek rejtőznek. A barcsi ősborókás tipikusan szárazfüves környezete a botanikát kedvelőknek ígér különleges látványt.

Somogy mindhárom működő kisvasútja (Balatonfenyves, Kaszó, Mesztegnyő) védett természeti látnivaló területére viszi az utazót. A különböző mértékben védett területek nagy része szabadon látogatható, kivéve a nemzeti park gondozásában lévő, fokozottan védett területeket, genetikai rezervátumot. Védett növénytársulásokat rejtő ártéri erdeiben kihalástól veszélyeztetett kisragadozók és madarak találnak menedéket.

1977-ben nyilvánították védetté a Csokonyavisonta határában található nagy kiterjedésű fáslegelőt vagy a **babócsai Basa-kertet**, ahol a vadon nyíló csillagos nárcisztenger látványa terül elénk.

A testi fájdalmakat enyhítő termálvíz kincs terén sem fukarkodott Somogyhoz a természet. Az eddig feltárt közel 30 termálkút vizének hőmérséklete 50-71 C fok között mozog, és vizeik kedvező kémiai összetételének köszönhetően a legkülönbözőbb betegségek gyógyítására is alkalmas legtöbbjük. A nagyatádi, csokonyavisontai, igali, **barcsi** gyógyfürdők, a **kaposvári**, marcali, siófok/nagyberényi gyógyvizes, továbbá a babócsai, csisztapusztai, nagybajomi termálvizes fürdőhelyek áldásos hatását a külföldiek legalább akkora hányada ismeri és élvezi, mint a hazai tájakon élők, de a kevésbé ismerteket is egyre többen keresik fel a gyógyulás reményében. Némelyik fürdő az utóbbi évek fejlesztéseinek eredményeként kiegészült élményfürdővel is, így további, nemcsak gyógyulni vágyó fürdővendégeket is vonzanak.

Kulturális, vallási örökségek

Építészeti értékekben kevésbé gazdag ez a vidék. Egyrészt azért, mert e terület mindig is szűkölködött a tartós építőanyagot jelentő kőben, másrészt a török hódoltság alatt a legtöbb középkori templom, kolostor, vár elpusztult. A középkori emlékek közül legnevezetesebbek a **somogyvári bencés apátság**, valamint a Kaposvár melletti Szent Jakab-dombon 1061-ben alapított kaposszentjakabi bencés apátság romjai. A kereszténységre áttért magyarság egyszerű, de nemes arányú kápolnái szinte nyomtalanul eltűntek a történelem viharában, de néhány román és gótikus stílusú templom - Kőröshegy, Teleki, Szenyér, Buzsák - még őrzi a XI-XV. század építészeti sajátosságait.

Megyénk legtöbb egyházi műemléke a XVII-XVIII. században épült, és a barokk stílus jegyeit viseli. A Balaton vidékének egyik legszebb barokk temploma egész évben látogatható Balatonkeresztúron, de érdemes felkeresni a Dráva menti Berzence és a Marcali városhoz közeli Mesztegnyő templomát is. Andocs a megye leghíresebb búcsújáró helye, a legenda szerint ugyanis az andocsi Mária kultusz középpontjában álló gótikus kápolnát és kegyszobrot - melyek ma az andocsi templom egyik oltárát képezik – angyalok menekítették a somogyi dombok közé Kalocsából, az ott állomásozó török csapatok istenkáromlása elől. A törökök ugyanis istállónak használták a kegyhelyet, lovaikat kötvén oda. A kegyszobrot 1747 óta öltöztetik a zarándokoktól kapott ruhákba. Az eddig eltelt 250 év alatt összegyűlt, sok különleges darabot is tartalmazó Máriaruha-gyűjtemény ma kiállítás keretében megtekinthető. Siófokon, a mai magyar organikus építészet nagyja, Makovecz Imre által tervezte **evangélikus templomot** találhatjuk.

A finn segítséggel épített és 1990-ben felszentelt fa szerkezetű templomot különleges alakjára utalva „Krisztus hajójakét” is ismerik. Tornyában megtalálható a finn és a magyar ősi mitológiában is szereplő életfa, amely a halált legyőző életet jelképezi. Kaposváron több említésre érdemes, vallási tárgyú műemlék épület, szobor, kegyhely található. Az egyik legrégibbi ezek közül a Béla király utcában található „Gugyuló Jézus” tabernákulum oszlop. A város egyik legszebb épülete a Kossuth téren álló **Nagyboldogasszony Székesegyház**, korábbi plébánia templom, mely székesegyházi rangját 1993-ban nyerte el. Ekkor a kaposvári egyházmegye önálló püspökségként levált a veszprémi egyházmegyéről. Mai formájában ez már a harmadik templom azon a helyen. A templom nyugatra néző külső homlokzatát egy 1937-ben készült festmény díszíti, a déli oldalon pedig a **Szt. István-kút**

található, amelyet államalapító királyunk halálának 900 éves évfordulóján adtak át.

Somogy jellegzetes épületei a XVII-XIX. században épült kastélyok és kúriák. Az egykoron „kastélyok országának“ is nevezett Somogyban több mint 50 műemléki védelem alatt álló és több mint 110 helyi jelentőségű kastély és kúria található.

Napjainkban egy részük turisztikai célokat szolgál, másokban múzeumok, vagy éppen szociális intézmények működnek. Barokk kastélyaink közül talán az iharosberényi Inkey-, a somogyvári Széchenyi-, az alsóbogáti és felsőbogáti, valamint berzencei Festetics-kastélyok a legjelentősebbek. Számos gyönyörű kastély épült Somogyban a XIX. század első felére jellemző klasszicista építészet időszakában. A klasszicista stílusjegyeket sokak szerint a batéi Gaál-, a kisasszondi Sárközy- és a nágocsi Zichy-kastély reprezentálja a legszebben, de eme kor építészeti remeke a **Megyei Múzeumnak** helyt adó hajdani Vármegyeháza épülete is Kaposváron. Érdekes kuriózum a balatonszentgyörgyi Bari-hegy oldalán romantikus stílusban, négyágú csillag alakban épített, a XV-XVI. századi végvárakra emlékeztető Csillagvár.

A megye számos agrártörténeti műemléke közül a **szántódpusztai** Európa Nostra-díjas, XVIII. századi majorsági épületegyüttes a legjelentősebb. Az elmúlt évtizedekben felújított, mintegy harminc épületből álló majormúzeum már jó ideje idegenforgalmi és kulturális központként működik. Kiállításai a puszta és környéke múltját, akváriuma a Balaton élővilágát tárja a látogatók elé.

A népi építészetet eredeti formájában bemutató **Szennai Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény** udvara is mindig élettel teli, hiszen egy jellegzetes zselici falu közepén, a ma is működő, kézzel festett, fakazettás mennyezetű műemlék templom köré épült. Az ugyancsak Európa Nostra- díjas múzeumfalu valamennyi, eredeti elemekből összerakott épülete hűen tükrözi és őrzi a megye falusi építészetének emlékeit.

Múzeumok, kiállítóhelyek

A megyeszékhelyen, a városokban, de jó néhány kisebb településen is számtalan, múzeumban, kiállítóhelyen összegyűjtött látnivaló igyekszik gazdagítani és színesíteni a Somogyról alkotott képet.
A legtöbb múzeummal, kiállítóhellyel a megyeszékhelyen, Kaposváron találkozhat a látogató. A múlt század első felében épített hajdani Vármegyeháza klasszicista stílusú épületében található

Rippl-Rónai Múzeumban a megye földtörténetét és élővilágát, néprajzának, viseletének és pásztorművészetének történetét, valamint a honfoglalók és elődeik hagyatékát bemutató kiállítás tekinthető meg. Rippl-Rónai József, a Münchenben, majd Párizsban tanult kimagasló tehetségű festőművész 1908-ban hazatér szülővárosába és megvásárolja a **Róma-hegyen álló villát**. Az 1868-ban épített villában kialakított emlékmúzeumban Rippl-Rónai eredeti tárgyakkal berendezett otthona és teljes életművének keresztmetszetét adó hetven alkotása látható. A megyeházán a címerterem és az aktuális galéria tekinthető meg.
A sétáló utcán található Vaszary Képtár, Kaposvár városi galériája időszaki kortárs képzőművészeti kiállításoknak ad otthont, de itt látható a Juan Gyenes fotóművész életművét bemutató állandó kiállítás is. Számos magánkiállítás gazdagítja a megye kulturális képét, működik megyei sport relikviák, vasúttörténeti, öntöttvas használati tárgyak, régmúlt kereskedelmi tárgyak, ritka hüllők gyűjteménye. Göllében Fekete István életével, munkásságával ismerkedhetünk meg. A somogytúri **Kunffy Lajos** Emlékmúzeum a festőművész egykori otthonába és műtermébe ad betekintést. Híres festőművészünk, Szász Endre mesterművei a Várdai Múzeumban láthatóak. Gróf Somssich Pongrácz afrikai trófea gyűjteményét az Afrika Múzeumban, id. és ifj. Kapoli Antal

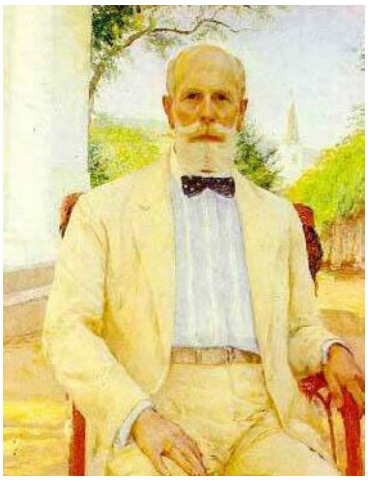

pásztor- fafaragóművészek munkásságát és Ligeti Miklós szobrászművész alkotásait pedig a Kapoli Múzeumban Balatonlellén nézhetik meg.

A **balatonboglári Vörös** és Kék **Kápolnában** nyári időszakban fiatal festők, szobrászok és iparművészek kiállításai láthatók. A Balatonszárszón látogatható József Attila Emlékmúzeum állandó kiállításán fotók, kéziratkópiák, írások és

képzőművészeti alkotások idézik a tragikus sorsú költőóriás életútját.
Balatonszemesen, a XVIII. század közepén épült barokk uradalmi istállóban kapott helyet a magyar posta fejlődésének történetét bemutató Postamúzeum állandó kiállítása. A Latinovits Zoltán emlékházban állandó kiállítás mutatja be a színészkirály életútját dokumentumok, fotók tükrében a Színháztörténeti Intézet gyűjteményéből.
Az eredetileg magtárnak épült épületben berendezett barcsi Dráva Múzeum gazdag régészeti, történeti és képzőművészeti tárgyakból álló gyűjteménye a város történetét, valamint a környékbeli horvát és német nemzetiség sokarcú kultúráját örökíti meg. Nagyatádon a hazai és külföldi faszobrászok legszebb alkotásaiból rendezett szabadtéri kiállítás nyújt kellemes sétával egybekötött művészeti élményt. 2002-ben nyitotta meg kapuit a Hadipark és Haditechnikai kiállítás, amit Nagyatád város katona hagyományainak megőrzésére hoztak létre.

A Marcali helytörténeti múzeumban népi kismesterségeket, természetrajzi kiállítást mutatnak be.
Csurgón élt és tanított egykor **Csokonai Vitéz Mihály.** A jelenleg városi múzeumként működő barokk stílusú iskolát gróf Festetics György építtette első somogyi iskolaként 1796-ban. A mintegy 7000 tárgyból álló gyűjtemény elsősorban néprajzi és helytörténeti anyagot tartalmaz. Az észak-somogyi kisközségben, Niklán, az 1811-ben klasszicista stílusban épült kúriában - amely egykoron Berzsenyi Dániel lakóháza volt – berendezett emlékmúzeum az ódaköltő műveit, egykori használati- és dísztárgyait mutatja be.
A XX. század első évtizedeinek hangulatát idéző siófoki szülőházban berendezett emlékmúzeum ad otthont a Csárdáskirálynő és sok-sok világhírű operett komponistája, Kálmán Imre kedvenc zongorájának, kottáinak és használati tárgyainak. A Zamárdi Tengeri Akvárium kiállítás lehetőséget ad a tenger varázslatos világának megismerésére: közel 100 trópusi és mediterrán faj kerül bemutatásra. A Tabhoz közeli Zala községben található **Zichy Mihály Emlékmúzeuma**. Az 1830 körül épült romantikus stílusú kastélyban, a festőművész szülőházában a család régi bútorai mellett a művész fegyvergyűjteménye, 3000 darabból álló könyvtára, műgyűjteménye, és az életművét reprezentáló, saját alkotásaiból rendezett állandó kiállítás látható. Egyedülálló kiállítóhely a Somogyfajsz határában látogatható **Őskohó Múzeum**. Az 1995-ben feltárt X. századi vasolvasztó műhelyt és 21 kohót bemutató leletek bizonyítják, hogy Somogyország területén az avaroktól az Árpád-korig terjedő időszakban intenzív vaskohászat folyt. A vörsi Tűzoltó Múzeum kiállítási tárgyai között korabeli, 1890-1910-es időszakban használatban volt kocsifecskendők, egyenruhák, könyvek, felszerelési tárgyak és zászlók láthatók.

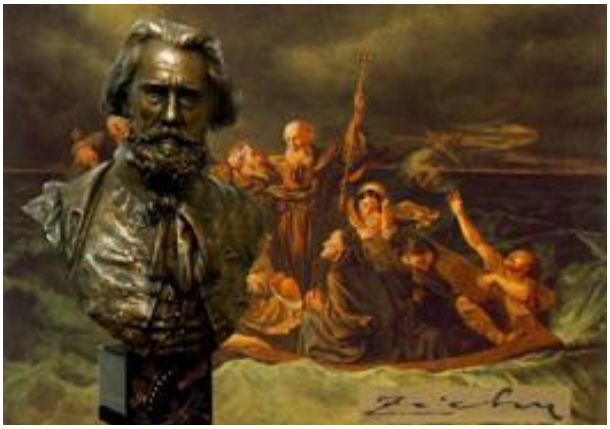

Ugyanakkor a település az országos hírnevét a karácsony előtt a templomában felállított különleges, monumentális betlehemével vívta ki magának.

Tradíciók őrzése

A letelepedett nemzetiségi csoportoknak köszönhetően sokféle tradíciót őriz, és gazdag népművészettel rendelkezik Somogy.
A régiességét, paraszti kultúrájának értékeit talán legjobban megőrző Szennán, a Koppány menti és Kapos-völgyi településeken, Buzsákon vagy a horvátok lakta Dráva menti **Lakócsán** és környékén nevezetesebb ünnepeken, rendezvényeken előkerülnek a kézzel hímzett, gondosan varrott sokszoknyás ruhák, gazdagon díszített fejfedők.

A népi hagyományok ápolásának ékes bizonyítéka a somogyi táncokat járó néptáncegyüttesek, a fiatalokat is vonzó népdalkörök folyamatos megújulása, hiszen a somogyi betyárok, pásztorok és kanászok nemcsak kiváló fafaragó művészek, hanem nagyszerű táncosok, tehetséges dalszerzők is voltak, de életükből nem hiányozhatott a zenélés öröme sem. A furulya volt az a népi hangszer a régmúltban, amelynek hangjait a leggyakrabban csalogatták elő a magányos pásztorok és csak később, a múlt század végétől kezdték megízlelni a különböző fúvós hangszereken való együttes muzsikálás nagyszerűségét. E világszerte ápolt hagyományt eleveníti fel a Kaposvári Tavaszi Fesztivál egyik leglátványosabb és legnagyobb látogatottságú eseménye, a Nemzetközi Fúvószenekari Találkozó. Eseménydús tavaszváró ünnep a Kaposvári Farsangi Napok keretében zajló, ötletes népi jelmezeket felvonultató táncosok vidám karneválja, és a Csokonai Vitéz Mihály somogyi tanítóskodására utaló, Dorottya című vígeposzát felidéző Dorottya-bál.

A somogyi emberek kezéből nem hiányozhatott a fegyver, és nem maradhatott el a ló sem a régmúltban. A megye szerte található lovardák, lovasbemutatók és fogathajtó versenyek elevenítik fel e hagyományokat. Igazi kuriózumnak számít a lovas íjászat ősi hagyományainak megelevenítése, amelyre elsőként egy zselici tanyán került sor.

A somogyi népművészet napjainkban is létező érdekessége a Balatonendréden 1908-ban meghonosodott csipkeverés mestersége.
A **Kájel Csipkeházban** kézzel vert csipkék és használati eszközök, tárgyak kerülnek bemutatásra.

Karád a különleges, rátétes technikával készült párnáival, terítőivel vált nevezetessé, legszebb darabjai a helyi tájházban láthatók. Nemcsak országszerte, hanem határainkon túl is ismert a buzsáki „vézás“, „rátétes“ és „boszorkányos“ hímzés, de az itt készült szőttes is nagy múltra tekint vissza. Ma is kézzel, grafitceruzával rajzolják elő a szemet gyönyörködtető motívumokat minden egyes darabra, és akik bíznak kézügyességükben, a tájházban megvásárolható előrajzolt szőttest maguk is kihímezhetik.
A somogyi pásztorélet is megteremtette a maga sajátságos művészetét. A jobbágyoktól, majd parasztoktól teljesen elkülönülő pásztortársadalom hajdani képviselői használati tárgyaikat többnyire maguk készítették, és jellegzetes motívumokkal díszítették. A tereléshez használt ostoraikat bőrből, tárolóedényeiket kobaktökből, a kürtöt és fűszertartót a szürkemarha szarvából készítették, de leginkább mégiscsak a fa anyagát kedvelték. Legszebben a betyárokkal is cimboráló, faragtak, s díszes keretek, gyufatartók készültek kezeik leggyakrabban szép mintájú mángorlókkal lepték meg. A ejtően gazdag formavilágát az leszármazottai, **Kapoli Antal**, karcolt és **domborfaragású** legteljesebben az utókor börtönviselt pásztorok székhátak, ötletes borotva- és alatt, nőismerőseiket pedig tükörtartókkal, sulykokkal és pásztorfaragások ámulatba egykori pásztorok valamint fia, ifjú Kapoli Antal **dísztárgyai** örökítik meg számára.

A régi fazekasok főként a mindennapi élethez szükséges használati edényeket gyártottak, s csak ritkán szánták rá magukat díszesebb edények készítésére. A mai somogyi fazekasmesterek keze munkáját az itt erdélyi közvetítéssel elterjedt, jellemzően fehér alapszínű, kézzel festett, szimmetrikus virágmintás habán tányérok, köcsögök és kancsók dicsérik.
Érdekes foglalatosság a húsvéti népszokáshoz kötődő tojásfestés és pingálás. A törökkoppányi tojáspingáló asszonyok változatos mintákkal díszített hímes tojásait a külföldi turisták is gyakran viszik ajándékba az otthon maradottaknak, de valódi különlegességnek számítanak a Somogyvámoson készülő, szinte a tojás egész felületét díszítő, fémlapocskákkal patkolt tojások.
A már-már elfeledett, egykori zsiványvezérnek kései leszármazottai kezdtek „garázdálkodni“ a Balatontól 30 km-re fekvő Bonnyán. Ezt a kalandokban és „rémtettekben“ bővelkedő mesterséget

felelevenítő amazonok és férfiak izgalmas próbatételek teljesítésével válhatnak a zsiványszövetség tagjaivá, s egyben megismerkedhetnek néhány régről ránk maradt szokással, játékkal és ünneppel.

Rendezvények

Somogyot járva az év bármely szakában részesei lehetünk valamely település helyi ünnepét köszöntő esemény, falunapi rendezvény vagy fesztivál színes forgatagának.

A Tavaszi Fesztivál megye szerte zajló rendezvényei főleg a zene-és színházrajongókat ajándékozzák meg évről-évre felejthetetlen élményekkel, s ha Somogy vagy a megyeszékhely művészeti életéről és rendezvényeiről esik szó, elsőként a kaposvári **Csiky Gergely Színházat** illik említeni. Az 1911-ben épült kaposi kőszínháznak 1955-től van csak önálló társulata, azóta viszont az ország egyik legmarkánsabb művészeti arcélű teátrumává vált.

A **Festők Városa Hangulatfesztivál** Rippl-Rónai szülővárosába, a modern és kortárs művészet ünnepére hívja-várja az érdeklődőket: művészeti programok sokaságát ígérik a kiállítási termek falain belül és kívül. Kaposvár a pezsgő kulturális élete mellett sportesemények, és főleg a felsőfokú oktatási intézménye révén szakmai konferenciák helyszíne is.

Minden évben Pünkösdkor rendezi Siófok városa a Balatoni Szezonnyitót, amely a régió turizmusának hagyományos ünnepe. Konflisok és néptáncosok vonulnak zenekari kísérettel a hajóállomásra, ahol a város polgármestere átveszi a „nyár kulcsát”, kifejezvén, hogy az elkövetkező hónapokra Siófok lesz Magyarország nyári fővárosa.

Szintén pünkösdi esemény a különleges sportokat kedvelők rangos rendezvénye, a somogybabodi Off-Road Fesztivál. 1986-tól rendezik meg itt az összkerék-meghajtású terepjáró csodagépek akadály- és ügyességi terepversenyét, amelyre Európa szinte valamennyi országából nagy számban érkeznek résztvevők és látogatók. Somogyváron hagyományos rendezvény a Szent László napok eseménysorozat, mely minden évben a László naphoz közel eső hétvégén kerül lebonyolításra a Kupavári-emlékhelyen. Ekkor egyházi, kulturális és szórakoztató programok, kézműves kirakodóvásár várja a helybelieket és az idelátogatókat.

A **„Különleges asztali örömök Somogyban”** gasztronómiai rendezvénysorozat, 1999 óta évente növekvő számú helyszínen, somogyi kistelepüléseken kínál egy-két napos tartalmas programot azoknak, akik a gasztronómiai hagyományok, a helyi ételkülönlegességek közvetítésével

kívánják megismerni megyénket, és egy kis időre részeseivé akarnak válni a helyi életmódnak. A rendezvényeken amatőr és profi szakácsok mérik össze tudásukat, hogy elkészítsék versenyételeiket, így kóstolhatunk halászlét, pörköltet, tokányféleségeket, csuszát, rétest, lecsót, hurkát és még sokféle más ételkülönlegességet.

Nagyszakácsi település is a gasztronómiai rendezvényük kapcsán vált ismertté, ahol a históriák szerint a királyi udvarok szakácsai megbízható munkájuk és hűségük jutalmául letelepedési lehetőséget és földet kaptak királyaiktól, s ezen apropóból minden esztendőben megrendezik a **„Királyi Szakácsok Nyomdokán“** gasztronómiai versenyt. A királyi szakácsok földjére érkező mai hazai és külföldi szakácsmesterek eredeti receptek alapján készítik az igazi középkori ínyencfalatokat, hogy azokat aztán korhű jelmezekben és ceremóniával felszolgálva fogyaszthassa a mindig nagyszámú látogató közönség.

A gasztronómiai rendezvényeken kínált legtöbb étel a vendéglők étlapján is megtalálható: gyakori az őz- vagy szarvasragu, a vörösboros lében, lassú tűzön párolt vaddisznópecsenye, a halászlé vagy egy jellegzetes népi étel, mint a langalló.

Ezeknek az ételeknek az ízét természetesen csak jófajta borok mellett élvezhetjük igazán az éttermekben, a pincékben vagy akár egy rendezvényen, mint a **Balatonboglári Szüreti Fesztiválon** és a Balatonlellei Borhéten, ahol a borvidék szőlősgazdái minden év augusztusában felverik sátraikat a két balatoni városban, s majd egy héten át legjobb boraikból kínálják az odalátogató vendégeket. A Dél-Balatoni Borvidék a Balaton déli partján mintegy 50 km hosszan és helyenként 15 km szélességben terül el. Az utóbbi években számos kisebb pincészet született és vált meghatározó szereplőjévé a borvidéknek, illetve reményteljes, leendő állomásává az itt kialakuló borútnak A termesztett szőlőfajták közé főként az Olaszrizling, a Chardonnay, a Királyleányka, a Sárga muskotály, az Irsai Olivér, a Rajnai Rizling, a Merlot és a Kékfrankos tartozik.

Ha már a Balatonnál tartunk, nem hagyhatjuk említés nélkül az igazi helytállást követelő teljesítménypróbát, a több évtizedes múltra visszatekintő **Balatonátúszást** sem, mely Európa egyik legnépszerűbb és legnagyobb szabású szabadidős sporteseménye. A különleges hangulatú rendezvényen élsportolók és amatőrök, főleg az egészséges életmódra nyitott hazai és külföldi nagyközönség, több órás tempózással szeli át a Révfülöp és Balatonboglár közötti 5,2 km-es távot. A Balaton Boat Nemzetközi Vízisport- és Szabadidő Kiállítást a balatonlellei kikötőben szervezik meg évente. A helyszínen bemutatott motoros- és vitorlás hajók kipróbálhatóak, és egyes hajókra a kiállítási belépőkkel fel is lehet szállni. A Balatonföldvári Térzenei Fesztiválon főként a klasszikus térzenére, és –a műfaji adottságaik miatt- leginkább a fúvós zenére kerül a hangsúly, de más felállású együttesek is szerepelői az eseménynek. Siófokon a világhírű operettszerző, Kálmán Imre szülővárosában, nyaranta **operett művek bemutatójával** szórakoztatják az érdeklődő nyaralókat.

Szintén Siófokhoz köthető esemény az elmúlt század különleges, békebeli hangulatát idéző Stefánia Fesztivál. A rendezvény névadója, Stefánia főhercegnő - egy szerepjáték segítségével - és kísérete egy korabeli nosztalgiavonattal ellátogat Budapestről a Balaton partjára, és kezdetét veszi a tiszteletére rendezett ünnepi programsorozat. Az események több helyszínen zajlanak gazdag programkínálattal, többek között hintós felvonulás, nosztalgiahajózás, gasztronómiai és kézműves vásár, kiállítások, vurstli, nosztalgiafotózás, monarchia bál és táncház várja a látogatókat.

A Balaton part egyik legnagyobb zenei fesztiválja a Balaton Sound. Az országos könnyűzenei fesztiválon a látogatók több programhelyszínen szórakozhatnak világsztárok vagy akár kedvenc hazai előadóinak zenéjére.

Kaposváron a nemrég felújított Szivárvány Kultúrpalota várja a színház, a klasszikus zene és a régi idők mozijának hangulatát kedvelő érdeklődőket.

A Fonyódi Nyári Fesztiválon Lovagi Tornát rendeznek a Fonyódi Palánkvárban, ahol különböző lovagrendek bemutatói, reneszánsz korabeli zenei előadások és lovagi játékok nyújtanak élményeket.